

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
ग्रंथपालन आणि माहितीशास्त्र विशारद (B.Lib I. Sc.)
परीक्षा : डिसेंबर - २०२३
सत्र - २

विषय : संदर्भ सेवा आणि ग्रंथ सूचीय नियंत्रण (BL-31-223)

दिनांक : ०७/१२/२०२३ गुण : १०० वेळ : दु. २.०० ते दु. ५.००

सूचना: १) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्र.१ योग्य पर्याय निवडा

(१०)

१. संदर्भ ग्रंथपाल चे स्वतंत्र पद पहिल्यांदा ----- विद्यापीठ येथे झाले.
अ) कलकत्ता ब) दिल्ली
क) मुंबई ड) मद्रास
२. डॉ.रंगनाथन यांच्या मते शिघ्र संदर्भ सेवेची वेळ मर्यादा -----मिनिट आहे.
अ) ३० ब) १०
क) २० ड) वरील काही नाही
३. भांडारकर प्राचीन संशोधन संस्था ----- येथे आहे.
अ) दिल्ली ब) पुणे
क) मुंबई ड) वरील सर्व
४. वर्तमान पत्र ग्रंथालय ----- प्रकारचे ग्रंथालय आहे.
अ) महाविद्यालयीन ब) विशेष
क) शैक्षणिक ड) सार्वजनिक
५. ग्रामकोश ----- चे प्रकाशन आहे.
अ) मुंबई विद्यापीठ ब) पुणे विद्यापीठ
क) टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ ड) भारती विद्यापीठ
६. ग्रंथ सूची हा शब्द ----- भाषेतून आला आहे.
अ) रोमन ब) ग्रीक
क) इंग्लिश ड) फ्रेंच
७. आदर्श मराठी शब्दकोश चे प्रकाशक ----- आहेत.
अ) पी. एन.जोशी ब) अ बी रानडे
क) अ बी जोशी ड) प न रानडे
८. अशी सर्व माहिती जी वाचकांना ताबडतोब पुरवली जाते त्याला ----- म्हणतात.
अ) विलंबित संदर्भ सेवा ब) शीघ्र संदर्भ सेवा
क) साधी सेवा ड) ग्रंथसूचीय सेवा
९. ज्ञानाचे भांडार म्हणून कोणता संदर्भ ओळखला जातो?
अ) शब्दकोश ब) ज्ञानकोश
क) वार्षिके ड) निर्देश
१०. कठीण शब्दांचे अर्थ ----- मध्ये सापडतात.
अ) ज्ञानकोश ब) नकाशे
क) शब्दकोश ड) वरील सर्व

प्र.२ थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही २)

(३०)

१. शीघ्र संदर्भ सेवा आणि विलंबित संदर्भ सेवा यातील फरक सांगा.
२. संदर्भ ग्रंथपालाचे गुण स्पष्ट करा.
३. संदर्भ प्रश्नांची सविस्तर माहिती लिहा.

- प्र.३ सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही २) (४०)**
१. संदर्भ सेवा म्हणजे काय? त्याची व्याप्ती व आवश्यकता स्पष्ट करा.
 २. संदर्भ ग्रंथांच्या मुल्यमापनाचे निकष स्पष्ट करा.
 ३. ग्रंथसूचीय नियंत्रण म्हणजे काय? ग्रंथसूचीय नियंत्रणाची कार्ये व हेतू कोणते?
- प्र.४ टिपा लिहा (कोणत्याही २) (२०)**
१. संदर्भ प्रश्न
 २. साधे ग्रंथ व संदर्भ ग्रंथ यातील फरक
 ३. भौगोलिक संदर्भ साधने

English Translation

Reference Service & Bibliographic Control (BL-31-223)

- Q. 1 Choose the correct option (10)**
1. Separate post of reference librarian was introduced for first time in ----- University.

a) Calcutta	b) Delhi
c) Mumbai	d) Madras
 2. As per Dr. Ranganathan time limit for short range reference service is -----

a) 30	b) 10
c) 20	d) None of the above
 3. Bhandarkar Oriental Research Institute is in -----

a) Delhi	b) Pune
c) Mumbai	d) All of the above
 4. Newspaper libraries are a type of ----- library

a) College	b) Special
c) Academic	d) Public
 5. Gramshosh was published by -----

a) Mumbai University	b) Pune University
c) Tilak Maharashtra Vidyapeeth	d) Bharati Vidyapeeth
 6. Bibliography has been derived from ----- word

a) Roman	b) Greek
c) English	d) French
 7. Publisher of Adarsh Marathi Shabdakosh -----

a) P.N.Joshi	b) A.B.Ranade
c) A.B.Joshi	d) P.N.Ranade
 8. All such information which is provided to readers immediately is called -----

a) Long range reference services	b) Short range reference services
c) Simple services	d) Bibliographical services
 9. Which reference is known as a store of knowledge?

a) Dictionary	b) Encyclopedia
c) Yearbook	d) Directory
 10. Meaning of difficult words can be found in -----

a) Encyclopedia	b) Maps
c) Dictionary	d) All of the above
- Q. 2 Answer the following in short (Any 2) (30)**
1. Difference between Short range & Long range reference service.
 2. Explain the qualities of reference Librarian.
 3. Write detailed information on reference questions.

Q. 3 Answer the following in detail (Any 2) (40)

1. What is mean by Reference service? Explain its scope & importance.
2. Explain criteria for evaluation of Reference books.
3. What is Bibliographic control? State the functions and objectives of bibliographic control.

Q. 4 Write Short notes (Any 2) (20)

1. Reference question
 2. Difference between Reference book and General Book
 3. Geographical reference sources
-